

I. Пріоритетні тематичні напрями та науково-дослідні розробки

У 2021 році Маріупольський державний університет реалізував визначені у Стратегії 2021-2025 завдання за усіма напрямами своєї діяльності, зокрема у сфері здійснення науково-дослідної та інноваційної діяльності структурних підрозділів, міжнародної співпраці, розвитку й удосконалення інфраструктури, фінансового забезпечення, реалізації кадрової політики, забезпечення освітнього процесу тощо.

У 2021 році в МДУ розвиток наукової діяльності здійснювався за науковими напрямами «Гуманітарні науки та мистецтво», «Суспільні науки», «Математичні науки та природничі науки», «Технічні науки» (Рис. 1)

Суспільні науки (9 кафедр)	Гуманітарні науки та мистецтво (11 кафедр)	Математичні науки та природничі науки (1 кафедра)	Технічні науки (1 кафедра)
<ul style="list-style-type: none"> ▪ права та публічного адміністрування ▪ економіки та міжнародних економічних відносин ▪ менеджменту ▪ соціальних комунікацій ▪ дошкільної освіти ▪ практичної психології ▪ фізичного виховання, спорту та здоров'я людини ▪ політології та міжнародних відносин ▪ педагогіки та освіти 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ грецької філології та перекладу ▪ теорії та практики перекладу ▪ слов'янської філології та перекладу ▪ української філології ▪ історії та археології ▪ філософії та соціології ▪ культурології ▪ інформаційної діяльності ▪ німецької та французької філології ▪ англійської філології ▪ італійської філології 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ системного аналізу та інформаційних технологій
Кількість штатних НПП / кількість НДР			
109 / 10 НДР 8 фундаментальних 2 прикладні	83 / 10 НДР 7 фундаментальних 3 прикладні	5 / 1 НДР 1 фундаментальна	6 / 2 НДР 2 прикладні

Рис. 1. Проведення наукової діяльності МДУ за напрямами (кафедри)

У 2021 році в університеті виконувалось **23** науково-дослідних роботи (НДР), з них:

- за видом роботи: **16** фундаментальних, **7** прикладних.
- за видом фінансування: **2** НДР за рахунок бюджетних коштів (1 фундаментальне і 1 прикладне дослідження), **21** НДР – за рахунок власних і залучених коштів (з них **15** фундаментальних, **6** прикладних).

Закінченими у 2021 році є **4** НДР, що виконувались за власні і залучені кошти (з них **3** – фундаментальні НДР, **1** – прикладна)

Закінченими за звітний період фундаментальними НДР є:

1. «Повернення та переосвоєння тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях», державний реєстраційний № 0119U001312, науковий керівник Балабанов К.В., д.політ.н., професор (кошти державного бюджету).

2. «Трансформація політичних систем країн світу в умовах глобалізації», державний реєстраційний №0119U001313, науковий керівник Балабанов К.В., д.політ.н., професор (власні кошти).

3. «Актуальні проблеми історії України. Сучасне бачення», державний реєстраційний №0118U003556, науковий керівник Романцов В.М., д.і.н., професор (власні кошти).

Закінченими за звітний період прикладними НДР є:

1. «Зміст філологічної освіти в системі професійної підготовки вчителів англійської мови та філологів», державний реєстраційний № 0118U003553, науковий керівник – Федорова Ю.Г., к.філол.н., доц. (власні кошти).

Таблиця 1
Розподіл НДР, зареєстрованих в УкрІНТЕІ, за кафедрами МДУ (2021 р.)
Станом на 31.12.2021

№	Факультет / кафедри	Кількість тем	Примітка
1.	Економіко-правовий факультет: 6 тем 5 кафедр здійснювали науково-дослідну роботу за науковими темами, (100%)		
1.1	Економіки та міжнародних економічних відносин	1	1 НДР (власні кошти)
1.2	Права та публічного адміністрування	1	1 НДР (власні кошти)
1.3	Системного аналізу та інформаційних технологій	2	1 НДР (фінансування з держбюджету) 1 НДР (власні кошти)
1.4	Менеджменту	1	1 НДР (власні кошти) У рамках етапу 4 госпдоговори
1.5	Рационального природокористування та охорони навколишнього середовища	1	1 НДР (власні кошти)
2.	Історичний факультет: 5 тем 4 кафедри здійснювали науково-дослідну роботу за науковими темами, (100%)		
2.1	Історії та археології	1	1 НДР (власні кошти)
2.2	Культурології	1	1 НДР (власні кошти)
2.3	Політології та міжнародних відносин	2	1 НДР (фінансування з держбюджету) 1 НДР (власні кошти)
2.4	Філософії та соціології	1	1 НДР (власні кошти)
3.	Факультет іноземних мов: 3 теми 3 кафедри здійснювали НДР за науковою темою, (100%)		
3.1	Англійської філології	1	1 НДР (власні кошти)
3.2	Німецької та французької філології	1	1 НДР (власні кошти)
3.3	Італійської філології	1	1 НДР (власні кошти)
4.	Факультет філології та масових комунікацій: 3 теми 3 кафедри працювали над наук. темами, (100%)		
4.1	Української філології	1	1 НДР (власні кошти)
4.2	Інформаційної діяльності	1	1 НДР (власні кошти)
4.3	Соціальних комунікацій	1	1 НДР (власні кошти)

5.	Факультет грецької філології та перекладу: 2 теми 2 кафедри з трьох здійснювали науково-дослідну роботу за наук. темами, (67%)		
5.1	Грецької філології та перекладу*	1	1 НДР (власні кошти)
5.2	Слов'янської філології та перекладу	1	1 НДР (власні кошти)
6	Психолого-педагогічний факультет: 4 теми 4 кафедри здійснювали НДР за науковою темою, (100%)		
6.1	Фіз. виховання, спорту та здоров'я людини	1	1 НДР (власні кошти)
6.2	Педагогіки та освіти	1	1 НДР (власні кошти)
6.3	Дошкільної освіти	1	1 НДР (власні кошти)
6.4	Практичної психології	1	1 НДР (власні кошти)

Таблиця 2

**Науково-дослідні теми, що розроблялися в МДУ у 2021 році
(у розрізі наукових напрямів)**

<u>I. Науковий напрям «Суспільні науки»</u>		
№	Фундаментальні дослідження	Термін виконання / Наук. керівник
1	2	3
1.	«Повернення та переосвоєння тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях» державний реєстраційний №0119U001312	01.2019 – 12.2021 Балабанов К.В., д.політ.н., проф., бюджетні кошти
2.	«Трансформація політичних систем країн світу в умовах глобалізації», державний реєстраційний №0119U001313	01.2019 – 12.2021 Балабанов К.В., д.політ.н., проф.
3.	«Формування економічної безпеки країн Центральної та Східної Європи в міжнародному безпековому середовищі» державний реєстраційний №0121U110940	01.2021 – 12.2023 Булатова О.В., д.е.н., проф.
4.	«Здоров'язбережувальні та рекреаційно-оздоровчі технології в галузі фізичної культури та спорту» державний реєстраційний № 0118U003555	01.2018 – 12.2022 Осіпцов А.В., д.пед.н., доц.
5.	«Теоретико-методичні засади професійної підготовки фахівців у галузі журналістики, реклами та PR в контексті компетентнісного підходу», державний реєстраційний № 0118U003554	01.2018 – 12.2022 Іванова Т.В., д.пед.н., проф.
6.	«Розвиток та практична реалізація правової доктрини в Україні в умовах європейської інтеграції» державний реєстраційний № 0121U109366	01.2021-12.2025 Годованик Є.В., д.ю.н., доц.
7.	«Стратегія розвитку туристично-рекреаційного потенціалу Приазов'я», державний реєстраційний №0120U101065	01.2020 – 12.2023 Балабаниць А.В., д.е.н., проф.
8.	«Науково-методичний супровід професійної підготовки педагогічних та керівних кадрів для Нової української школи» державний реєстраційний №0120U100343	01.2020 – 12.2022 Воєвутко Н.Ю., к.пед.н., доц

Прикладні дослідження		
1.	«Інноваційно-технологічні засади підготовки фахівців до роботи в інклюзивному середовищі закладу дошкільної освіти» державний реєстраційний №0120U102548	01.2020 – 12.2024 Брежнева О.Г., д.пед.н., доц.
2.	«Психологічні аспекти проектування власного майбутнього в умовах сучасності» державний реєстраційний №0120U100272	01.2020 – 12.2024 Стуліка О.Б., к.психол.н., доц
Разом за напрямом: 10 НДР, з них 8 – фундаментальні, 2 – прикладні		
<u>II. Науковий напрям «Гуманітарні науки та мистецтво»</u>		
№	Фундаментальні дослідження	Термін виконання / Наук. керівник
1	2	3
1.	«Компаративістика: слов'янські мови і літератури в крос-культурній перспективі» державний реєстраційний №0121U108019	01.2021-12.2025 Гусєва О.І., к.філол.н., доц.
2.	«Актуальні проблеми історії України. Сучасне бачення» державний реєстраційний № 0118U003556	01.2018 – 12.2021 Романцов В.М., д.і.н., проф.
3.	«Актуальні проблеми українського літературознавства, лінгвістики та лінгводидактики», державний реєстраційний №0119U100971	01.2019 – 12.2022 Мельничук І.В., к.філол.н, доц.
4.	«Розвиток італійської мови, літератури та культури в історичній та сучасній площині» державний реєстраційний №0119U001311	01.2019 – 12.2023 Трифорова Г.В., к.н. із соц. комунікацій, доц.
5.	«Лексико-граматичні одиниці різноструктурних мов: зародження, функціонування та реалізація у мові та мовленні» державний реєстраційний №0119U001311	01.2019 – 12.2023 Гутнікова А.В., к.філол.н., доц.
6.	«Культурологія в системі соціально-гуманітарного знання» державний реєстраційний №0119U001316	01.2019 – 12.2022 Сабадаш Ю.С., доктор культурології, проф.
7.	«Сучасні аспекти соціокультурної трансформації українського суспільства» державний реєстраційний №0120U105365	01.2021 – 12.2024 Слющинський Б.В., д.соц.н., проф.
Прикладні дослідження		
1	«Елліністичні студії: лінгвокультурологічний, соціолінгвістичний, діалектологічний, перекладознавчий та дидактичний виміри» державний реєстраційний № 0121U108047	01.2021-12.2025 Жарікова Ю.В., к.філол.н., доц.
2	«Зміст філологічної освіти в системі професійної підготовки вчителів англійської мови та філологів», державний реєстраційний № 0118U003553	01.2018 – 12.2021 Федорова Ю.Г., к.філол.н., доц.

3	«Фахова підготовка в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи в умовах реалізації стратегії сталого розвитку українського суспільства» державний реєстраційний №0119U001315	01.2019 – 12.2022 Янковський С.В., к.філос.н., доц.
Разом за напрямом: 10 НДР, з них 7 – фундаментальні, 3 – прикладні		
<u>III. Науковий напрям «Математичні науки та природничі науки»</u>		
№	Фундаментальні дослідження	Термін виконання / Наук. керівник
1	2	3
1	«Формування механізму забезпечення безпеки екосистем в умовах сталого розвитку» державний реєстраційний №0120U101442	01.2020 – 12.2022 Черніченко Г.О., д.е.н., проф.
Разом за напрямом: 1 НДР фундаментальна		
<u>IV. Науковий напрям «Технічні науки»</u>		
1	2	3
№	Прикладні дослідження	Термін виконання / Наук. керівник
1	«Розробка програмного та науково-методичного забезпечення для практичної підготовки здобувачів вищої освіти» державний реєстраційний №0120U100594	01.2020 – 12.2022 Шабельник Т.В., д.е.н., доц.
2	«Виконання завдань перспективного плану розвитку наукового напрямку «Технічні науки» державний реєстраційний №0121U113678	06.2021 – 12.2025 Шабельник Т.В., д.е.н., доц. <i>бюджетні кошти</i>
Разом за напрямом: 2 НДР прикладні		
Разом по університету: 23 НДР, з них 16 фундаментальних (у т.ч. 1 – бюдж. фінансування), 7 прикладних (у т.ч. 1 – бюдж. фінансування)		

В Український інститут науково-технічної експертизи та інформації на реєстрацію подано 6 НДР:

Таблиця 3

НДР, подані на реєстрацію в УкрІНТЕІ в 2021 році

№	Тема НДР	Науковий керівник
1.	«Порівняльні, лінгвокультурологічні та перекладацькі студії на матеріалі близько- та далекоспоріднених мов»	Пєфтїєва О.Ф. канд. філол. наук, доц.
2.	«Історія України в контексті регіоналістики»	Романцов В.М., д-р істор. наук, проф.

3.	«Актуальні проблеми світових політичних процесів»	Балабанов К.В., д-р. політ. наук, проф.
4.	«Лінгводидактичні та літературознавчі аспекти філології у світлі концепції сучасного діалогу культур»	Назаренко Н.І. канд. філол. наук, доц.

Таблиця 4

**Надходження до спец. фонду, 2021 р.
(інформація по факультетах, за сумами залучених коштів)**

№	Факультет / кафедри	Грн.	Примітка
1	Економіко-правовий факультет		
1.1.	Кафедра права та публічного адміністрування	4387,6	Вісник МДУ. Серія: Право
		2250,0	Декада студентської науки
		500,0	Підсумкова науково-практична конференція викладачів
	Всього по кафедрі:	7137,6	
1.2.	Кафедра системного аналізу та інформаційних технологій	4250,0	III Науково-практична інтернет-конференція з проблем вищої освіти і науки «Математичні методи, моделі та інформаційні технології у науці, освіті, економіці, виробництві»
		850,0	Декада студентської науки
		300,0	Підсумкова науково-практична конференція викладачів
	Всього по кафедрі:	5400,0	
1.3.	Кафедра менеджменту	2500,0	XIII Всеукраїнська науково-практична конференція здобувачів вищої освіти та молодих вчених «Сучасні технології управління туристичним та готельно-ресторанним бізнесом».
		10000,0	Договори на виконання наукових робіт
		800,0	Декада студентської науки
		300,0	Підсумкова науково-практична конференція викладачів
	Всього по кафедрі:	13600,0	
1.4.	Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин	5312,6	Вісник. Серія: Економіка
		500,0	Декада студентської науки
		200,0	Підсумкова науково-практична конференція викладачів
		10000,0	Захист дисертації у спеціалізованій вченій раді
		481,47	Поліграфічні послуги (автореферат)
	Всього по кафедрі:	16494,07	
1.5.	Кафедра раціонального природокористування та навколишнього середовища	2000,0	V Всеукраїнська науково-практична заочна конференція «Екологія, природокористування та охорона навколишнього середовища: прикладні аспекти»
		700,0	Декада студентської науки
		150,0	Підсумкова науково-практична конференція викладачів
	Всього по кафедрі:	2850,0	
Всього по факультету:		45 481, 67	
2	Історичний факультет		
2.1.	Кафедра історії та археології	97 660,0	Археологічна висновки
		2950,0	Всеукраїнська науково-практична конференція «Україна у світовому історичному просторі»
		300,0	Декада студентської науки
		400,0	Підсумкова науково-практична конференція викладачів

		15000,0	Проведення захисту дисертацій у спеціалізованій вченій раді
	Всього по кафедрі	116310,0	
2.2.	Кафедра культурології	6900,0	Всеукраїнська науково-практична конференція «Феномен культури постглобалізму»
		15 961,6	Вісник. Серія: Філософія. Культурологія. Соціологія
		300,0	Декада студентської науки
		150,0	Підсумкова науково-практична конференція викладачів
	Всього по кафедрі:	23 311,6	
2.3.	Кафедра політології та міжнародних відносин	2700,0	Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Тенденції розвитку сучасної системи міжнародних відносин та світового політичного процесу»
		19 922,6	Вісник. Серія: Історія. Політологія
		1950,0	Декада студентської науки
		200,0	Підсумкова науково-практична конференція викладачів
	189 506,0	Грантовий проєкт «Балто-Чорноморські студії»	
Всього по кафедрі:	214 348,6		
2.4	Кафедра філософії та соціології	2130,0	Всеукраїнська науково-практична конференція «Міжкультурна комунікація і глокалізаційні процеси у соціологічному вимірі»
		800,0	Декада студентської науки
		200,0	Підсумкова науково-практична конференція викладачів
	Всього по кафедрі:	3130,0	
Всього по факультету:		357 100,2	
3.	Факультет іноземних мов		
3.1.	Кафедра англійської філології	3202,0	IX Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція молодих вчених та здобувачів вищої освіти «Мови та літератури у полікультурному світі»
		8725,0	Наукове видання VOX Philology
		47410,7	Вісник МДУ: Серія. Філологія
		10050,0	Проєкт "Освітня платформа Harvest+"
		2550,0	Декада студентської науки
		400,0	Підсумкова науково-практична конференція викладачів
		25458,0	Проєкт «Освітня платформа Harvest+»
	740,90	Поліграфічні послуги (Типографічна продукція)	
Всього по кафедрі:	98536,6		
3.2.	Кафедра німецької та французької філології	7130,0	IV Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція студентів, аспірантів і молодих вчених «Маріупольський молодіжний науковий форум: традиції й новітні аспекти дослідження і викладання іноземних мов і літератури»
		1250,0	Декада студентської науки
		400,0	Підсумкова науково-практична конференція викладачів
	Всього по кафедрі:	8780,0	
3.3.	Італійської філології	500,0	Декада студентської науки
		250,0	Підсумкова науково-практична конференція викладачів
		701880,0	Міні-грант на розвиток матеріально-технічної бази та професійної діяльності
	Всього по кафедрі:	702630,0	
Всього по факультету:		809 946,6	
4.	Факультет філології та масових комунікацій		
4.1.		1350,0	Декада студентської науки

	Кафедра української філології	100,0	Підсумкова науково-практична конференція викладачів
	Всього по кафедрі	1450,0	
4.2.	Кафедра інформаційної діяльності	2310,0	Всеукраїнська науково-практична конференція «Феномен бібліотек у сучасному світі»
		850,0	Декада студентської науки
		200,0	Підсумкова науково-практична конференція викладачів
	Всього по кафедрі	3360,0	
4.3.	Кафедра соціальних комунікацій	2100,0	Всеукраїнська науково-практична конференція «Професійна підготовка фахівців у галузі журналістики, реклами та PR»
		1750,0	Декада студентської науки
		300,0	Підсумкова науково-практична конференція викладачів
		173722,0	Грантовий проєкт
	Всього по кафедрі:	177872,0	
Всього по факультету:		184 132,0	
5.	Факультет грецької філології та перекладу		
5.1	Кафедра теорії та практики перекладу	1750,0	Конференція «Актуальні проблеми міжкультурної комунікації»
		778,0	Декада студентської науки
		250,0	Підсумкова науково-практична конференція викладачів
		509,6	Науковий супровід діяльності НПП кафедри
	Всього по кафедрі:	3287,6	
5.2.	Кафедра слов'янської філології та перекладу	2205,0	Міжнародна інтернет-конференція «Сучасні славістичні студії: основні напрями і перспективи досліджень»
		250,0	Декада студентської науки
		250,0	Підсумкова науково-практична конференція викладачів
	Всього по кафедрі:	2705,0	
5.3.	Кафедра грецької філології та перекладу	2590,0	Круглий стіл «Актуальні проблеми грецької філології та перекладу»
		5000,0	Проведення науково-комунікативних заходів
		500,0	Декада студентської науки
		450,0	Підсумкова науково-практична конференція викладачів
	Всього по кафедрі	8540,0	
Всього по факультету		14 532,6	
6	Психолого-педагогічний факультет		
6.1.	Кафедра дошкільної освіти	900,0	Декада студентської науки
		350,0	Підсумкова науково-практична конференція викладачів
		7500,0	Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Еволюційні процеси в галузі дошкільної освіти»
	Всього по кафедрі:	8750,0	
6.2.	Кафедра педагогіки та освіти	18220,0	Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Нова українська школа: траєкторія поступу».
		764,0	Збірник «Освітній менеджмент: теорія і практика»
		2752,0	Декада студентської науки
		300,0	Підсумкова науково-практична конференція викладачів
	Всього по кафедрі:	22036,0	
6.3.		650,0	Декада студентської науки
		250,0	Підсумкова науково-практична конференція викладачів

	Кафедра фізичного виховання, спорту та здоров'я людини	39513,0	Плата за послуги з удосконалення Програми з фізичної реабілітації та рекреації
	Всього по кафедрі:	40413,0	
6.4.	Кафедра практичної психології	10387,0	Всеукраїнська науково-практична конференція «Сучасні тенденції організації життєвого простору»
		800,0	Декада студентської науки
		600,0	Підсумкова науково-практична конференція викладачів
	Всього по кафедрі:	11787,0	
Всього по факультету:		82 986,0	
Загальноуніверситетські надходження		1500,0	Молодіжний центр
		911 006,0	Грантовий проєкт Міжнародного відділу (адаптація студентів-іноземців)
		482,68	Поліграфічні послуги (наукова продукція: автореферат)
		29645,0	Науковий супровід підвищення кваліфікації
		470 000,0	Міні-гранти (фонд «Анастасіос Г.Левендіс»)
		1 019 686,0	Міні-гранти (МЗС Греції)
		55 450, 0	Науковий супровід (підвищення кваліфікації)
		16916,0	Супровід науково-комунікативних заходів
Всього по університету:		3 967 700,0	

Таблиця 5

Рейтинг кафедр Наукова робота (2020 - 2021 н.р.)				
№	Кафедра	Кількість НПП	Сума балів	Рейтинговий показник
1	Системного аналізу та інформаційних технологій	6	13194	2199
2	Економіки та міжнародних економічних відносин	9	16966,5	1885,1
3	Політології та міжнародних відносин	10	18798,5	1879,8
4	Педагогіки та освіти	8	11203,5	1867,2
5	Історичних дисциплін	8	11455,5	1431,9
6	Менеджменту	10	11688	1168,8
7	Культурології та інформаційної діяльності	10	11579,8	1157,9
8	Права та публічного адміністрування	19	21101,9	1110,6
9	Соціальних комунікацій	6	6011,2	1001,8
10	Англійської філології	10	9330,9	933,09
11	Дошкільної освіти	10	8450	845
12	Філософії та соціології	8	6334	791,7
13	Слов'янської філології та перекладу	9	6417,8	713,09
14	Італійської філології	8	2595	648,7
15	Грецької філології та перекладу	8	4353,2	544,1
16	Рационального природокористування та охорони навколишнього середовища	5	2368,7	473,7
17	Практичної психології	7	3149	449,8
18	Фізичного виховання, спорту та здоров'я людини	10	4282,5	428,2
19	Теорії та практики перекладу	6	2544,5	424,08
20	Німецької та французької філології	11	4669,5	373,4
21	Української філології	9	9443,5	109,2

Таблиця 6

Кількість виконаних робіт та обсяги їх фінансування за останні чотири роки:

Категорії робіт	2018		2019		2020		2021	
	к-сть од.	тис.грн.	к-сть од.	тис.грн.	к-сть од.	тис.грн.	к-сть од.	тис.грн.
Фундаментальні	1	205,1	1	300,0	1	304,0	1	304,0
Прикладні	-	-	-	-	-	-	1	5,3
Госпдоговірні	21	1128,9	19	1371,4	21	835,9	21	3967,7

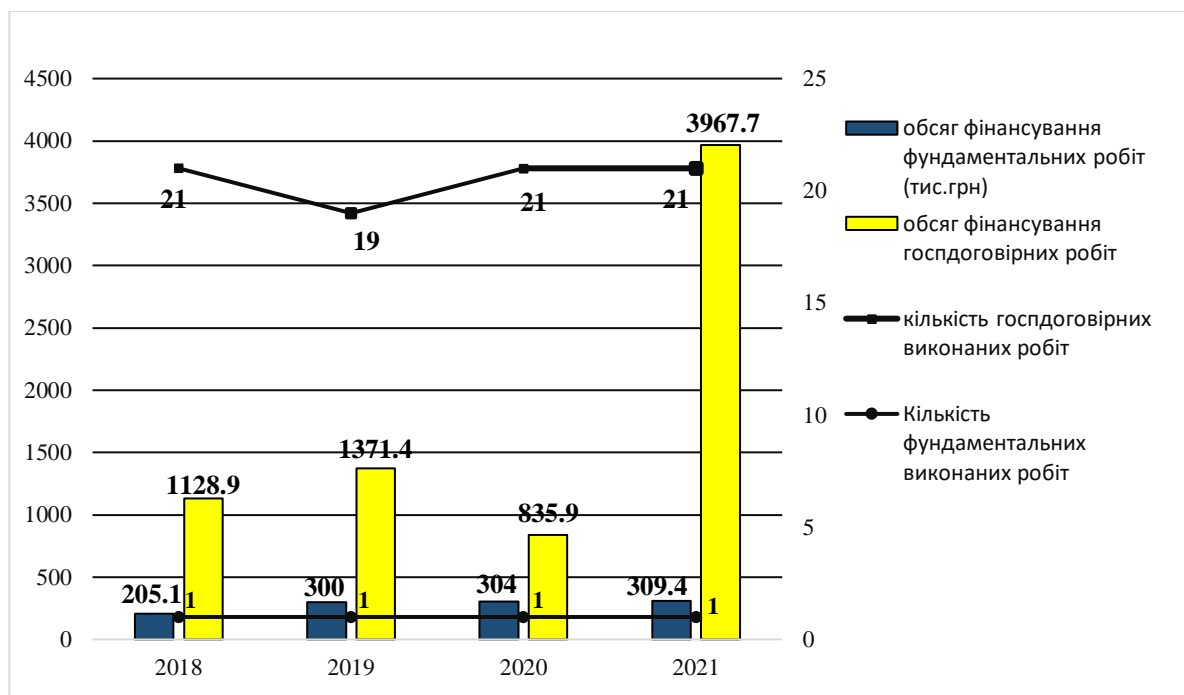

Рис. 2. Фінансування НДР (2018-2021 рр.)

Таблиця 7

Ефективність використання бюджетних коштів, тис.грн

Рік	Видатки із загального фонду державного бюджету			Обсяг надходжень до спеціального фонду	Ефективність використання бюджетних коштів
	Фундаментальні дослідження	Прикладні дослідження та розробки	Всього		
2017	401,1	-	401,1	1144,7	2,9
2018	205,1	-	205,1	1128,9	5,5
2019	300,0	-	300,0	1371,4	4,6
2020	304,0	-	304,0	835,9	2,7
2021	304,0	5,3	309,3	3967,7	12,8